

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)

งานวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการ ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล จึงกำหนดวิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการมีส่วนร่วมในการออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) และการรับฟังความคิดเห็น (Hearing) โดยมีรายละเอียดของวิธีวิจัยแต่ละวิธี ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสาร ซึ่งการวิจัยนี้ได้กำหนดประเภทเอกสารและประเด็นที่ต้องการใช้ในการวิเคราะห์ คือ การเข้าถึงสิทธิสวัสดิการตามกฎหมาย การใช้สิทธิเลือกตั้ง การศึกษา และแรงงาน เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องที่เป็นหลักการ และทฤษฎีรวมทั้ง รายงานวิจัย ตำรา และบทความทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยข้อมูลเอกสารที่ได้มานำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการ ได้กำหนดหัวข้อของข้อมูลเอกสารที่เก็บรวบรวมประกอบด้วย

1.1 หลักการ แนวคิดและทฤษฎี

1.1.1 หลักการ

- 1) หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- 2) หลักสิทธิมนุษยชน
- 3) หลักความเสมอภาคของบุคคล
- 4) หลักการไม่เลือกปฏิบัติ

1.1.2 แนวคิด

- แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการทางสังคม

1.1.3 ทฤษฎี

- ทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการ

1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการ

1.2.1 กฎหมายระหว่างประเทศ

- 1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (พ.ศ.2491) (Universal Declaration of Human Rights 1948)
- 2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (พ.ศ.2509)(International Covenant on Civil and Political Rights 1966)
- 3) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1966 (พ.ศ.2509)(International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights 1966)
- 4) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ค.ศ. 2006 (พ.ศ.2549)(Convention on the Rights of Persons with Disabilities 2006)
- 5) กฎมาตรฐานว่าด้วยการสร้างความเสมอภาคทางโอกาสให้แก่คนพิการ ค.ศ. 1993 (พ.ศ.2536) (The Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities 1993)
- 6) ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ค.ศ. 1975 (พ.ศ.2518)(Declaration on the Rights of Disabled Persons 1975)
- 7) ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการทางสติปัญญา ค.ศ. 1971 (พ.ศ.2514) (Declaration on the Rights of Mentally Retarded Persons 1971)
- 8) ข้อเสนอแนะที่ 99 ว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพสำหรับคนพิการ ค.ศ. 1955 (พ.ศ.2498) (R99 Vocational Rehabilitation (Disabled). Recommendation, 1955)
- 9) อนุสัญญาฉบับที่ 159 ว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพและการจ้างงานสำหรับคนพิการ ค.ศ. 1983 (พ.ศ.2526)(C159 Vocational Rehabilitation and Employment (Disabled Persons) Convention. 1983)
- 10) ข้อเสนอแนะที่ 168 ว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพและการจ้างงานสำหรับคนพิการ ค.ศ. 1983 (พ.ศ.2526)(R168 Vocational Rehabilitation and Employment (Disable Persons) Recommendation 1983)
- 11) แนวปฏิบัติต่อคนพิการในสถานที่ทำงาน ค.ศ. 2001 (พ.ศ.2544)Code of practice on managing disability in the workplace 2001)

1.2.2 กฎหมายต่างประเทศ

- 1) ประเด็นการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการตามกฎหมาย ได้แก่ สาธารณรัฐอินเดีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป
- 2) ประเด็นด้านการเลือกตั้ง ได้แก่ ประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย
- 3) ประเด็นด้านการศึกษา ได้แก่ ประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา อังกฤษ
- 4) ประเด็นด้านแรงงาน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย ญี่ปุ่น

1.2.3 กฎหมายไทย

- 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
- 3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- 4) ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย พ.ศ.2541
- 5) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550
- 6) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2561
- 7) พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551
- 8) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
- 9) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541
- 10) พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ.2537
- 11) พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533

2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้แทนภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ และคนพิการ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามประเด็นสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าและดำเนินการสัมภาษณ์โดยตรงระหว่างผู้วิจัยกับประชากรสัมภาษณ์

2.1 ประชากรสัมภาษณ์

ในการวิจัยนี้มีประชากรสัมภาษณ์ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

- 1) ผู้แทนภาคประชาสังคม 2 คน

- 2) ผู้แทนภาคเอกชน 2 คน
- 3) เจ้าหน้าที่ของรัฐ 4 คน
- 4) คนพิการ 4 คน
- 5) นักวิชาการ 3 คน

2.2 ประเด็นสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเชิงสนทนาระหว่างประชากรสัมภาษณ์กับผู้วิจัยตามประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการ โดยกำหนดไว้และมอบให้ประชากรสัมภาษณ์เป็นการล่วงหน้า แยกเป็นประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

2.2.1 การคุ้มครองสิทธิด้านการเข้าถึงสวัสดิการตามกฎหมายของคนพิการ เป็นอย่างไร

2.2.2 การคุ้มครองสิทธิด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งของคนพิการ เป็นอย่างไร

2.2.3 การคุ้มครองสิทธิด้านการศึกษาของคนพิการ เป็นอย่างไร

2.2.4 การคุ้มครองสิทธิด้านแรงงานของคนพิการ เป็นอย่างไร

2.2.5 สภาพการณ์แห่งปัญหาการคุ้มครองสิทธิคนพิการและผลกระทบ เป็นอย่างไร

2.2.6 หลักการ แนวคิด และทฤษฎี ที่ใช้ในการวิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายการคุ้มครองสิทธิคนพิการ มีอะไรบ้าง

2.2.7 กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการมีอะไรบ้าง และมีสาระสำคัญอย่างไร

2.2.8 มีประเทศใดบ้างที่เป็นแบบอย่างในการคุ้มครองสิทธิคนพิการ

2.2.9 ประเทศไทยมีการดำเนินการอย่างไรในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

2.2.10 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องในด้านการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการศึกษา และด้านแรงงาน ของคนพิการ มีอะไรบ้าง

2.2.11 โครงสร้างกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการตามหลักสิทธิมนุษยชน และหลักสากล ควรมีโครงสร้างของกฎหมาย ประกอบด้วยกฎหมายอะไรบ้าง

3. การมีส่วนร่วมออกแบบ – ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-design)

การวิจัยนี้มีเป้าหมายที่จะจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการ ซึ่งวิธีการจัดทำเป็นกฎหมายที่ดิฉันสมควรที่จะให้ผู้มีส่วนได้เสียในการมีส่วนร่วมออกแบบ

กฎหมายในฐานะที่จะเป็นผู้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรง ทั้งนี้เพื่อจะทำให้ได้ตัวต้นแบบกฎหมายที่ได้มาจากผู้วิจัยเท่านั้น ดังนั้นการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) ในบริบทของการวิจัยทางกฎหมาย คือ การที่ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับกฎหมายฉบับนั้นๆ ได้เข้ามีส่วนร่วมในการออกแบบสาระสำคัญของบทบัญญัติกฎหมาย ที่เห็นว่าควรจะให้มีความบัญญัติไว้ในกฎหมาย ซึ่งวิธีการนี้เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีการนำไปใช้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ที่มุ่งต่อการจัดทำเป็นต้นแบบ หรือรูปแบบ (Model) จากการวิจัย สำหรับการวิจัยนี้ได้นำเอาแนวคิดการวิจัยจาก (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2560, หน้า 11) ที่กล่าวว่า การวิจัยหรือดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้วิจัยมีหน้าที่ในการนำเอาคำตอบจากการใช้วิธีวิจัยนี้ไปวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ และวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการวิจัยด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้สำหรับการจัดทำกฎหมายให้เป็นกฎหมายที่เหมาะสมต่อการบังคับใช้ ด้วยเหตุนี้ การจัดทำกฎหมายต้นแบบของ การวิจัยนี้จึงนำเอาวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) มาใช้โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการดังนี้

3.1 การกำหนดกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง

ประชากรผู้มีส่วนได้เสียแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเฉพาะ และกลุ่มผสม ดังนั้นประชาชนที่จะอยู่ในแต่ละกลุ่มจึงประกอบด้วย

ประชากรกลุ่มเฉพาะ มี 4 กลุ่ม รวม 16 คน คือ

3.1.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้แทนภาคเอกชน จำนวน 4 คน

3.1.2 นักวิชาการ จำนวน 4 คน

3.1.3 ผู้แทนภาคประชาสังคม จำนวน 4 คน

3.1.4 คนพิการ จำนวน 4 คน

กลุ่มประชากรเฉพาะมี 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและความต้องการที่จะให้มีในกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการ ตามแต่ประสบการณ์ที่มีอยู่แต่จะเป็นความต้วแบบที่มาจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นต้นแบบที่จะได้จึงมาจากผู้มีส่วนได้เสียทั้ง 4 กลุ่มเฉพาะซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้

กลุ่มประชากรผสม มี 4 กลุ่ม เป็นการแยกประชากรกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มมารวมกันเป็นกลุ่มผสม ดังนั้นกลุ่มผสมจึงมีประชากรจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้แทนภาคเอกชน นักวิชาการ ผู้แทนภาคประชาสังคม และ คนพิการ โดยมีหลักการและเหตุผลของการมีกลุ่มผสม คือ การให้ผู้มีส่วนได้เสียที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมาร่วมอภิปรายตามความคิดเห็นของแต่ละฝ่ายซึ่งอาจสอดคล้องกันหรือแตกต่างกันก็ได้แต่ในแต่ละกลุ่มจะต้องมีข้อสรุปของกลุ่ม

3.2 ขั้นตอนในการดำเนินการ มีดังนี้

ผู้วิจัยเตรียมความพร้อม ด้วยการกำหนดประชากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการ และมีหนังสือเชิญประชากรให้เข้ามีส่วนร่วมออกแบบ สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกแบบประกอบด้วย กระดาษสำหรับเขียนคำตอบเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่ม ทุกกลุ่ม ปากกาสำหรับเขียนคำตอบ

การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง คือช่วงเช้า เป็นการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มประชากรเฉพาะ 4 กลุ่ม ช่วงบ่าย เป็นกลุ่มประชากรผสม 4 กลุ่ม ทั้ง 2 ช่วงแม้กลุ่มประชากรจะแตกต่างกันแต่ก็ใช้ประเด็นหรือหัวข้อที่จะให้ออกแบบเดียวกัน การดำเนินการทั้ง 2 ช่วงเวลาดังกล่าวจะมีการเลือกประธานกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่นำเสนอคำตอบของกลุ่มตนต่อที่ประชุม โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดประเด็นที่เป็นหัวข้อสำหรับให้กลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ร่วมออกแบบตามหัวข้อที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ให้แต่ละกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่มในชุดแรก แยกกันดำเนินการร่วมออกแบบ ด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายร่วมกัน พร้อมหาข้อยุติของคำตอบของกลุ่มในแต่ละประเด็นที่กำหนดไว้ โดยมีผู้วิจัยอยู่ประจำแต่ละกลุ่ม ที่น่าจะอำนวยความสะดวกในการจดเนื้อความที่ได้จากการออกแบบของแต่ละกลุ่ม เป็นคำตอบจากการตกลงร่วมกันภายในกลุ่มนั้นๆ

ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มประชากรเฉพาะ นำเสนอรูปแบบที่จัดทำขึ้นมาแล้วต่อที่ประชุมเพื่อรับฟังและรับรู้รูปแบบของกลุ่มตน

การดำเนินการขั้นตอนที่ 1 - 3 จะใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งโดยปกติจะเป็นช่วงเวลาเช้า

ขั้นตอนที่ 4 จัดกลุ่มประชากรใหม่อีกครั้งเป็นกลุ่มประชากรผสมที่มาจากตัวแทนของประชากรกลุ่มเฉพาะมารวมเป็นกลุ่มใหม่ ได้ 4 กลุ่ม และดำเนินการเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1 - 3

ขั้นตอนนี้จะใช้เวลาเท่ากับขั้นตอนที่ 1 - 3 คือประมาณ 2 ชั่วโมง ดังนั้นการดำเนินการจึงเป็นช่วงบ่ายในวันเดียวกันเพื่อจะได้ความต่อเนื่องของความคิด เมื่อได้คำตอบของรูปแบบมาแล้วผู้แทนกลุ่มจะนำเสนอแบบที่ร่วมกันจัดทำโดยเสนอต่อที่ประชุมเช่นเดียวกับการดำเนินการในช่วงเช้า โดยคำตอบที่ได้จากกลุ่มประชากรชุดที่ 1 และชุดที่ 2 นี้ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบในรูปแบบของตารางเปรียบเทียบ และวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบที่จะเป็นการยืนยันสาระสำคัญของกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพที่ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ ทั้งหมดจะนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ร่วมกันเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการต่อไป

5. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิจัยจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์และได้จัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการแล้ว เพื่อเป็นการยืนยันความครบถ้วนเหมาะสมของกฎหมายต้นแบบดังกล่าว ผู้วิจัยจะได้นำคำตอบที่ได้จากการศึกษาและวิจัยไปนำเสนอในที่ประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นด้วยการวิพากษ์และแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายต้นแบบ (Model Law) ดังกล่าว โดยมีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการ จำนวน 30 คน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการ ได้แก่

- 5.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้แทนภาคเอกชน
- 5.2 นักวิชาการ
- 5.3 ผู้แทนภาคประชาสังคม
- 5.4 คนพิการ

ในการนี้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจะได้วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะทำให้ผู้วิจัยสามารถนำเอาข้อคิดเห็นที่ได้ไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. การจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการ

วิจัยฉบับนี้มีแนวคิดกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการโดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการตามกฎหมายของคนพิการ ปัญหาการใช้สิทธิเลือกตั้งของคนพิการ ปัญหาการศึกษาคนพิการ และปัญหาด้านแรงงานคนพิการ จึงนำไปสู่การวิเคราะห์หลักการ แนวคิด และทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการ รวมถึงการวิจัยเพื่อการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อหาคำตอบในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจัดทำเป็นร่าง Model กฎหมายเพื่อการคุ้มครองสิทธิ

คนพิการ ซึ่งมีโครงสร้างกฎหมายประกอบด้วย รูปแบบและวิธีการคุ้มครองในการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการตามกฎหมาย รูปแบบและวิธีการคุ้มครองในการใช้สิทธิเลือกตั้ง รูปแบบและวิธีการคุ้มครองสิทธิด้านการศึกษา รูปแบบและวิธีการคุ้มครองสิทธิด้านแรงงาน

จากสาระสำคัญของโครงสร้างกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลจากเอกสารที่ทบทวนและวิเคราะห์ รวมทั้งการเปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้สามารถจัดทำเป็นร่างกฎหมาย เพื่อนำไปสู่การจัดทำเป็นประเด็นสำหรับการมีส่วนร่วมออกแบบ- ร่วมออกแบบ (Co-Design) ของกลุ่มประชากรที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 3.1 และภายหลังเมื่อได้จัดทำ Co-Design แล้ว จึงนำเอาข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายอีกครั้งหนึ่ง จนกระทั่งได้เป็นร่างกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการ